Інфляція (CPI) у травні

*У травні за рахунок помітного зниження цін на певну групу товарів, переважно продовольчі, навіть за умов поступового підвищення цін/тарифів на комунальні послуги (крім тарифів на гарячу воду і опалення) і транспорт, **темп споживчої інфляції був нульовим**. Поступова стабілізація внутрішнього ринку за відсутності помітних зовнішніх шоків у цьому році дозволила раніше розпочати фазу сезонної літньої дефляції.*

У розрахунку плинного року (травень до травня попереднього року) споживчі ціни уповільнилися і становили 11,7 % порівняно з 13,1 % у квітні цього року, з початку 2018 року (у розрахунку до грудня 2017 року) споживчі ціни підвищилися на 4,4 %.

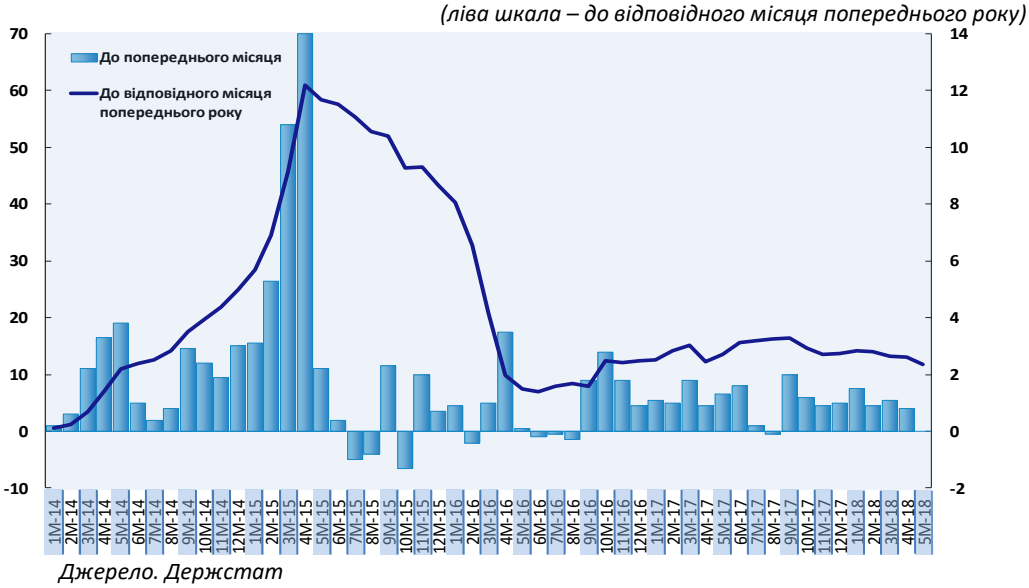
Відбулося зниження цін на продовольчі товари (сезонне зростання пропозиції), що компенсувало підвищення тарифів на комунальні послуги і транспорт. Внаслідок цього (за розрахунками Мінекономрозвитку) зменшення небазової інфляції становило 0,3 %, внесок до інфляції – «мінус» 0,1 відсоткового пункту (далі – в. п.). Базова інфляція уповільнилася з 0,6 % у квітні до 0,2 % у травні (внесок – 0,1 в. п.), як результат реалізації з лагом ефекту від зміцнення гривні.

У травні 2018 року ціни виробників підвищились на 0,8 %, що майже повністю пов'язано з подорожчанням електроенергії на 3,4 %. З початку року темпи зростання цін виробників становлять 6,8 %, а в розрахунку плинного року (травень до травня попереднього року) – 16,5 % (у квітні – 14,1 %).

У І півріччі 2018 року варто очікувати збереження загальної тенденції щодо зниження річних темпів споживчої інфляції на фоні її поступового зближення з темпами зростання цін виробників.

«у травні темп споживчої інфляції був нульовим»

***Рис. 1. Темпи приросту (падіння) споживчих цін,** % (права шкала – до попереднього місяця), (ліва шкала – до відповідного місяця попереднього року)*

Джерело. Держстат

У травні зростання цін на споживчому ринку у річному вимірі *(зміна цін до відповідного місяця попереднього року)* уповільнювалося четвертий місяць поспіль і становило 11,7 % *(13,1 % у попередньому місяці)*.

У середньорічному розрахунку зростання цін також уповільнилося *(зміна цін до відповідного періоду попереднього року)* і становило 13,2 % порівняно з 13,6 % у січні-квітні 2018 року.

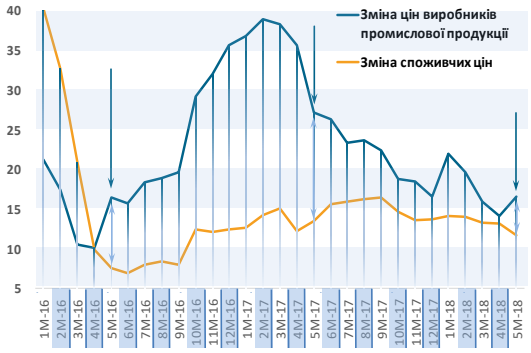
Така динаміка є результатом поступового зниження впливу немонетарної складової інфляції *(інфляції витрат та прояву шоку пропозиції попереднього періоду)*.

«відбувається уповільнення темпів зростання як середньорічного рівня інфляції у травні 2018 року до 13,2 % (у квітні 2018 року – 13,6 %), так і інфляції у річному вимірі до 11,7 % у травні 2018 року (у квітні 2018 року – 13,1 %)»

Підтвердженням сталості стриманої цінової динаміки є також збереження тенденції до уповільнення темпів зростання інфляції у промисловості (PPI) у середньорічному розрахунку: 17,5 % у січні-травні 2018 року порівняно з 17,8 % у січні-квітні 2018 року. В той же час у річному вимірі відбулося деяке прискорення інфляції у промисловості: до 16,5 % у травні 2018 року порівняно з 14,1 % у квітні 2018 року, що є результатом відображення тимчасових цінових сплесків.

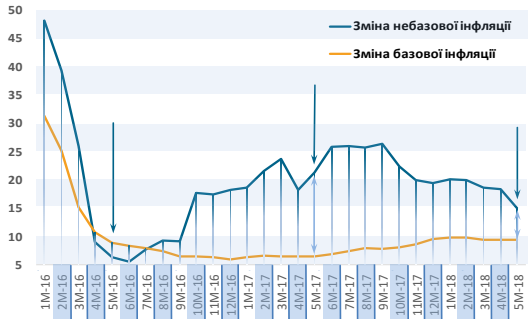
«деяке прискорення інфляції у промисловості (до 16,5 % у травні 2018 року порівняно з 14,1 % у квітні 2018 року) є результатом відображення тимчасових цінових сплесків»

Рис. 2. Динаміка цінових показників упродовж 2016 - травня 2018 року, *у % до відповідного місяця попереднього року*

Джерело. Держстат

Рис. 3. Динаміка базової і небазової інфляції упродовж 2016 - травня 2018 року, *у % до відповідного місяця попереднього року*

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

В цілому за розрахунками Мінекономрозвитку небазова інфляція у річному вимірі у травні 2018 року становила 15 % *(у квітні 2018 року – 18,3 %),* середньорічний індекс у січні-травні 2018 року – 18,3 % *(у січні-квітні 2018 року – 19,2 %).*

Базова інфляція збільшувалась меншими темпами, ніж небазова, втім, у річному вимірі у травні 2018 року становила 9,3 *% (у квітні 2018 року – 9,4 %),* середньорічний індекс у січні-травні 2018 року залишився на рівні січня-квітня – 9,5 %.

Табл. 1. Темпи приросту/зниження ІСЦ за розділами товарів та послуг

	Травень 2017 р., % до попереднього місяця	**Травень 2018 р.,** *% до попереднього місяця*	*Внески у зміну ІСЦ, в. п. за травень 2018 р.*	Питома вага у споживчому наборі, %
Усі товари та послуги	1,3	**0,0**	**-**	**100**
Зміна базового ІСЦ	0,3	**0,2**	*0,1*	58,9
Зміна небазового ІСЦ	2,6	**-0,3**	*-0,1*	41,1
Зниження цін				
Продукти харчування та безалкогольні напої	2,3	**-0,7**	*-0,3*	42,6
Відпочинок і культура	-0,3	**-0,6**	*0,0*	3,3
Одяг і взуття	-1,0	**-0,4**	*0,0*	5,6
Різні товари та послуги	-0,1	**-0,2**	*0,0*	3,8
Незмінність цін				
Освіта	0,1	**0,0**	*0,0*	1,5
Зростання цін				
Алкогольні напої, тютюнові вироби	2,7	**1,8**	*0,1*	8,3
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	0,2	**0,6**	*0,0*	4,6
Охорона здоров’я	0,7	**0,6**	*0,0*	6,7
Транспорт	0,5	**0,6**	*0,1*	11,8
Зв’язок	0,1	**0,4**	*0,0*	3,1
Ресторани та готелі	0,8	**0,2**	*0,0*	2,5
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	0,8	**0,1**	*0,0*	6,1

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

Примітка*. За рахунок округлень, які виникали у зв’язку з електронною обробкою інформації, сума внесків за розділами товарів і послуг може не дорівнювати підсумку.*

Основними стримуючими чинниками у травні були:

- **<u>сезонні:</u>**

  надходження плодоовочевої продукції нового врожаю, ціни на які раніше увійшли до сезонної літньої дефляції, зокрема подешевшали огірки (на 40,1 %), помідори (на 14,5 %), салати (на 12,6 %), кісточкові (на 1,1 %);

  сезонне зростання пропозиції окремої сільгосппродукції, що обумовило зниження цін, зокрема на молоко на 2,5 % *(у травні упродовж попередніх 5 років ціни знижувались в середньому на 1,9 %)* та яйця – на 9,5 % *(на 5 % відповідно);*

  Довідково. За підсумком 4-х місяців 2018 року порівняно з цими ж місяцями 2017 року виробництво молочних продуктів збільшилося на 2,6 %.

  Зростання обсягів виробництва яєць (від свійської птиці господарств усіх категорій) упродовж січня-травня 2018 року становило 2,4 %. За даними Мінагрополітики станом на 01.06.2018 оптово-відпускні ціни на яйця упродовж місяця знизились на 13 %.

  зниження цін на одяг і взуття на 0,4 % в основному через розпродаж весняних колекцій;

«основним чинником зниження цінового тиску є сезонне надходження плодоовочевої продукції нового врожаю»

- **<u>економічні</u>:**

  розширення пропозиції за рахунок імпорту, що впливало на формування нового рівня цін на продукцію. Наразі відбувається здешевлення м'яса та м'ясопродуктів, що обумовлено з одного боку, покращенням наповнення внутрішнього ринку м'ясними ресурсами, а з іншого – безпрецедентно жарким травнем, що спонукало споживачів до певних змін у раціоні;

  Довідково. За попередніми даними ДФС упродовж січня-травня 2018 року порівняно з січнем-травнем 2017 року фізичні обсяги імпорту свинини (гр. 203) збільшились в 6,6 раза, м'яса великої рогатої худоби, морожене (гр. 202) – в 1,5 раза. Крім того, збільшилися обсяги імпорту помідорів (гр. 702) – в 1,8 раза, огірків і корнішонів (гр. 707) – в 1,5 раза.

«розширення пропозиції за рахунок імпорту впливало на формування нового рівня цін на продовольчу продукцію»

  вплив стабілізації гривні по відношенню до іноземних валют, що позначилася на формуванні внутрішніх цін не тільки на імпортні товари, але і на інші товари (*через еластичність цін до динаміки обмінного курсу*). Продовжилося уповільнення зростання цін на продукти харчування з високим ступенем промислової обробки, а також меблі та предмети обстановки, побутову техніку *(на окремі товари взагалі ціни знизились)*. Також, триває зниження цін на імпортні товари – автомобілі, запасні частини й аксесуари до автомобілів, мобільні телефони, аудіотехніку, фотоапаратуру та обладнання для обробки інформації;

  Довідково. За 5 місяців 2018 року середньомісячний офіційний курс гривні до долара США ревальвував на 4,9 %.

«стабільність на валютному ринку стримувала зростання споживчих цін»

  насиченість ринку окремими видами продукції, зокрема цукром та деякими крупами, що обумовило їх здешевлення: цукор подешевшав на 2,2 %, крупи гречані – на 7,3 %;

- **<u>фіскальні</u> – перевищення доходів над видатками зведеного бюджету** у січні-травні – на 14,6 млрд гривень;

- **<u>адміністративні</u> – зниження тарифів на гарячу воду і опалення** на 0,3 %, що пов'язано зі зниженням вартості гарячої води і опалення у м. Києві на 2,9 % *(розпорядження виконавчого органу Київської міської ради від 26.04.2018 № 700 «Про встановлення тарифів на теплову енергію, виробництво теплової енергії, постачання теплової енергії, послуги з централізованого опалення і централізованого постачання гарячої води комунальному підприємству виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) «Київтеплоенерго»).*

Інфляційними чинниками у травні були:

Внутрішні:

- **економічні – збільшення сукупних витрат у виробництві сільгосппродукції** – у січні-квітні 2018 року порівняно з відповідним періодом 2017 року витрати у виробництві сільгосппродукції зросли на 13,4 % *(індекс цін на матеріально-технічні ресурси промислового походження, що споживаються сільським господарством, за цей же час підвищився на 13,9 %);*

  Довідково. Ціни виробників харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів у травні 2018 року зросли на 10 % (у розрахунку до відповідного місяця 2017 року).

- **монетарні – збереження тенденції щодо перевищення обсягів продажу іноземної валюти населенням над її купівлею** *(нетто-продаж іноземної валюти фізичними особами упродовж січня-травня 2018 року становив 26 млрд грн),* що додатково збільшувало пропозицію гривні на споживчому ринку з урахуванням тенденції щодо обсягів переказів фізичних осіб із-за кордону *(66,6 млрд грн у січні-травні 2018 року порівняно з 58,8 млрд грн у січні-травні 2017 року);*

  Довідково. Оборот роздрібної торгівлі у січні-травні 2018 року порівняно із січнем-травнем 2017 року у порівнянних цінах збільшився на 6,1 % (за цей же період у 2017 році – на 7,1 %).

- **адміністративні:**

  підвищення тарифів на приміські перевезення залізничним транспортом – на 7,1 %;

  підвищення тарифів на водопостачання (на 2,2 %), **водовідведення** (на 1,8 %) та **утримання будинків та прибудинкових територій** (на 1,2 %).

«підвищення тарифів у травні не мало відчутного впливу на загальний рівень інфляції»

Зовнішні:

вплив (з лагом) подорожчання нафти на світовому ринку на ціни на паливо та мастила на внутрішньому ринку *(травневі ціни зросли на 0,8 %)*;

Довідково. За даними Світового банку ціна на нафту марки Brent у травні 2018 року підвищилась на 7 %, з початку року – на 19,4 %.

вплив світової агроінфляції на продовольчі ціни – за даними ФАО зростання цін на продовольство у травні порівняно з травнем 2017 року становило 1,9 % через зростання вартості зернових на 17 % та молочної продукції на 11,5 %.

«свій внесок у збільшення інфляційного тиску сформував зовнішній чинник»

Примітка. У травні 2018 року ціни виробників промислової продукції підвищились на 0,8 % порівняно з попереднім місяцем, у річному розрахунку *(до відповідного місяця 2017 року)* ціни прискорилися до 16,5 % з 14,1 % у квітні. Поряд з тим, у середньорічному розрахунку *(порівняно з відповідним періодом 2017 року)* у січні-травні ціни виробників промислової продукції уповільнилися до 17,5 % з 17,8 % у січні-квітні, що свідчить про зниження тиску інфляційних процесів на економіку в цілому. Зростання цін у травні на 0,8 % пов'язано з подорожчанням електроенергії на 3,4 % *(внесок до зростання цін виробників – 0,8 в. п.)*. Водночас, зниження цін у добувній промисловості *(на 0,9 %, внесок – «мінус» 0,1 в. п.)* нівельовано помірною ціновою динамікою у переробній промисловості *(зростання цін – на 0,3 %, внесок – 0,1 в. п.)*, де підвищення цін у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення *(на 3,6 %, внесок – 0,2 в.п.)* дещо компенсовано зниженням цін у металургії *(на 0,6 %, внесок – «мінус» 0,1 в. п.)*.

Очікування. У І півріччі 2018 року варто очікувати збереження загальної тенденції щодо зниження річних темпів споживчої інфляції на фоні поступового зближення з темпами зростання цін виробників.

«у подальшому очікується збереження помірної інфляційної динаміки»

Ризики: відновлення девальваційних тенденцій, суттєве підвищення цін на світовому ринку *(особливо на нафту)*, зростання витрат виробництва *(з урахуванням подорожчання сировинних/проміжних товарів, впливу зовнішнього фактору, високої вартості кредитування)* та їх прискорене перенесення на споживчі ціни.